

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO AUDITO
LABŪNAVOS PAGRINDINĖJE MOKYKLOJE
A T A S K A I T A**

2011 m. balandžio 22 d. Nr. 3

Kėdainiai

Auditas atliktas vykdant
Savivaldybės kontrolierės Zitos Valiauskienės
2011-02-01 įsakymą Nr. K1-3

Auditą atliko
Vyr. specialistė Angelina Gadeikienė
Vyr. specialistė Vilma Unikienė

Auditas pradėtas 2011-03-21
Auditas baigtas 2011-04-13

AUDITO APIMTIS IR PROCESAS

Auditas atliktas pagal Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2011-02-01 įsakymą Nr. K1-3. Auditą atliko kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Vilma Unikienė, vyriausioji specialistė Angelina Gadeikienė.

Audito užduotis - Atlikti ribotos apimties finansinį auditą Labūnavos pagrindinėje mokykloje.

Audituojamas laikotarpis - 2010 m.

Audituojamas subjektas - Kėdainių rajono Labūnavos pagrindinė mokykla, Barupės g. 1, Labūnavos k., Pelėdnagių sen., Kėdainių rajonas, juridinio asmens kodas - 191020750.

Biudžetinės įstaigos direktorė - Kristina Stanionienė, vyriausioji buhalterė - Valerija Stasiulevičienė.

Audito tikslas

Vertinti prekėms ir paslaugoms, darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms skirtų asignavimų panaudojimą.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Šio audito metu vertinome darbo užmokesčio ir socialinio draudimo apskaitos sritį bei viešuosius pirkimus. Dėl ribotos apimties audito tikslų atskiros audito išvados nepateikiame.

Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Tarybai dėl 2010 metų savivaldybės biudžeto įvykdymo ataskaitos ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.

Ataskaita teikiama biudžetinei įstaigai – Kėdainių Labūnavos pagrindinės mokyklos vadovui, kopija - Kėdainių rajono merui, Kontrolės komitetui ir Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

Audito apimtis

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito reikalavimuose patvirtintos audito procedūros:

- paklausimai (įrodymų gavimas pokalbio metu);
- dokumentų tikrinimai ir vertinimai;
- stebėjimas (patikros vietoje).
- analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

Patikimumas gautas iš vieno šaltinio – atliktų savarankiškų procedūrų.

Auditas buvo atliekamas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir sukaupta auditoriaus patirtimi.

Atliekant auditą laikytasi prielaidos, kad pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos - atitinka originalus.

PASTEBĖJIMAI

1. Dėl prekių ir paslaugų asignavimų naudojimo

2010 metais išlaidų str. „Prekių ir paslaugų naudojimas“ asignavimų planas 194,2 tūkst. Lt, per metus patirta kasinių išlaidų 167,5 tūkst. Lt. (išlaidų analizė 1 lentelėje).

1 lentelė

Išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnių „Prekių ir paslaugų naudojimas“, „Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos“ analizė

Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas	Išlaidų pavadinimas	Asignavimų planas metams, įskaitant patikslinimus			Kasinės išlaidos		
		2009 m.	2010 m.	Skirtumas	2009 m.	2010 m.	Skirtumas
		<i>tūkst. Lt</i>					
2.2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	160,7	194,2	+ 33,5	151,3	167,5	+16,3
2.2.1.1.1.1.	Mityba	19,3	22,7	+3,4	16,8	8,3	-8,5
2.2.1.1.1.2.	Medikamentai(ir darbuotojų sveikatos tikrinimas)	0,1			0,1		
2.2.1.1.1.3	Šildymas	86,8			79,9		
2.2.1.1.1.4.	Elektros energija	22,1			22,1		
2.2.1.1.1.5.	Ryšių paslaugos	4,0	3,0	-1,0	4,0	3,0	-1,0
2.2.1.1.1.6.	Transporto išlaikymas		7,0			7,0	
2.2.1.1.1.8.	Spaudiniai	5,5	4,4	-1,1	5,5	4,4	-1,1
2.2.1.1.1.10.	Kitos prekės	5,8	9,0	+3,2	5,8	9,0	+3,2
2.2.1.1.1.13.	Vandentiekis ir kanalizacija	4,0			4,0		
2.2.1.1.1.16.	Kvalifikacijos kėlimas	1,6	0,8	-0,8	1,6	0,8	-0,8
2.2.1.1.1.20.	*Komunalinės paslaugos	112,9	137,2	+24,3	106,0	124,9	+18,9
2.2.1.1.1.30	Kitos paslaugos	11,5	10,1	-1,4	11,5	10,1	-1,4
3.1.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos.		98,0			98,0	
3.1.1.3.1.1.	Transporto priemonės		98,0			98,0	

2010 metais, lyginant su 2009 metais išlaidų straipsnio „prekių ir paslaugų naudojimas“ kasinės išlaidos didesnės 16,3 tūkst. Lt. 2010 m. padidėjo išlaidos:

- 18,9 tūkst. Lt komunalinių paslaugų išlaidos,
- 3,2 tūkst. Lt - kitos prekės.

Sumažėjo išlaidos :

- 1,1 tūkst. Lt - spaudiniai,
- 1,4 tūkst.lt - kitos paslaugos
- 0,8 tūkst. Lt - kvalifikacijos kėlimas
- 1,0 tūkst. Lt - ryšių paslaugos
- 8,5 tūkst. Lt -mityba.

2010 metais materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms skirta 98,0 tūkst. Lt.

2010 metais išlaidų straipsnio „prekių ir paslaugų naudojimas“ 76 proc. sudaro išlaidos už elektros energiją, vandenį, patalpų šildymą, ryšių paslaugas, 11 proc.- kitos prekės ir kitos paslaugos.

Atlikus savarankiškas audito procedūras nustatyta:

1. Labūnavos pagrindinėje mokykloje nevedama gaunamų sąskaitų registracija, kaip to reikalauja Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 2001 m. lapkričio 6 d. Nr.IX-574 3 skirsnio 12 straipsnio 4 p., todėl yra didelė rizika, kad gali būti neteisingai atvaizduotos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai.
2. Nesivadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu“ 1999 m. birželio 3 d. Nr. 719, 2008-04-17 nutarimo Nr. 370 redakcija „ Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“. Mokykloje neinventorizuojami grynieji pinigai, nepanaudoti numeruoti blankai kas mėnesį. Nepatvirtinta nuolatinė kasos patikrinimo komisija.
3. Nesuderintos skolos su Valstybine mokesčių inspekcija, Valstybinio socialinio draudimo fondu, kredito įstaigomis ir kitais tiekėjais.
4. Lietuvos Respublikoje nuo 2010-01-01 viešajame sektoriuje apskaita tvarkoma pagal VSAFAS reikalavimus. Labūnavos pagrindinėje mokykloje 2009m. rugpjūčio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr. V1-115 patvirtinta apskaitos politika, 2009m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V1-23 patvirtintas naujasis sąskaitų planas, tačiau 2010 metais buhalterinė apskaita tvarkoma pagal senąjį 2006 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. V1-55 patvirtintą sąskaitų planą, vyr. buhalteris nesivadovauja patvirtinta apskaitos politika: nevedamas registras Didžioji knyga, nevedamos kasinės, faktinės išlaidos.

Pastebėjimas: *Labūnavos pagrindinėje mokykloje nefunkcionuoja kontrolės procedūros, neužtikrinta darbuotojų atsakomybė už ūkinių operacijų atlikimą, jų įforminimą.*

Buhalterinė apskaita netvarkoma pagal VSAFAS reikalavimus. Patvirtinta apskaitos politika neatitinka viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų nuostatų. Senojo sąskaitų plano sąskaitų likučiai pagal naujojo sąskaitų plano sąskaitas sugrupuoti ir perkelti formaliai apie teisingumą ir tikslumą pasisakyti negalime, nes neturime suvestinių registrų duomenų.

Nedirbama, tvarkant apskaitą, su kompiuterine programa „Biudžetas VS“.

Apie netinkamą naujos apskaitos tvarkymą mokyklos vadovybė buvo informuota metų eigoje : Kontrolės ir audito tarnybos 2010-11-22 ir 2010-12-23 pažymos, Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-08-20 raštais Nr. AS-1730 ir Nr. AS-1731.

2. Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų

Ribotos apimties finansinio audito metu buvo vertinamas supaprastintų pirkimų planavimas ir organizavimas, pirkimo dokumentų rengimas, pirkimo sutarčių sudarymas.

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas 1996 m. rugpjūčio 13 d. Nr. I-1491(su vėlesnėmis įstatymo redakcijomis nuo 2006 m. sausio 31 d., 2009m., 2010m., 2011 m.) numato pagrindinius pirkimų principus ir jų laikymąsi. Vadovaujantis supaprastintų viešųjų pirkimų įstatymo 85 str. 3 p. 2009-01-22 direktoriaus įsakymu Nr. V1-107 patvirtintos Labūnavos pagrindinės mokyklos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, 2009-01-22 direktoriaus įsakymu Nr. V1-108 patvirtintas supaprastintų viešųjų pirkimų reglamentas, supaprastintų viešųjų pirkimų komisija, supaprastintų viešųjų pirkimų organizatorius.

Atlikdami šį auditą siekėme nustatyti viešųjų pirkimų srityje trūkumus ir pasiūlyti galimus sprendimus šiai sričiai tobulinti.

Atlikus savarankiškas audito procedūras nustatyta:

1. Labūnavos pagrindinės mokyklos viešųjų pirkimų taisyklės patvirtintos 2009 metų sausio mėnesį. Nuo 2009 metų keitėsi viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimai. *Mokyklos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės nebuvo peržiūrėtos.*

2. *Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu;*

7 str. perkančioji organizacija privalo rengti ir tvirtinti planuojamus vykdyti einamaisiais biudžetiniais metais viešųjų pirkimų planus ir kasmet, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS), o savo tinklalapyje skelbti tais metais

planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinę. Už 2010 CVP IS duomenų apie Labūnavos pagrindinės mokyklą nėra, 2011 metams planas ruošiamas.

15¹str. perkančioji organizacija turi užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai, atliekami Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis kiekvienais kalendoriniais metais sudarytų ne mažiau kaip 50 procentų perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendrosios vertės. Už 2010 CVP IS paskelbtas autobuso pirkimas.

Mokykloje pasirinktas supaprastintų pirkimų būdas – mažos vertės pirkimų apklausa.

3. Viešieji pirkimai 2010 m. vyko nesivadovaujant viešųjų pirkimų įstatymu bei Labūnavos pagrindinės mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintomis mokyklos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių 80.1, 80.2.punktais, t.y. be apklausos, nepasirašant sutarties, iš vieno pasirinkto pardavėjo.
4. Mokykla supaprastintus viešuosius pirkimus organizavo nepasinaudojusi supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių numatyta teise derėtis dėl geresnių pasiūlymo sąlygų, nepakvietė tiekėjus pateikti pasiūlymus, todėl mes *negalime teigti, kad pirko prekes, paslaugas ar darbus iš mažiausią kainą ar ekonomiškiausią pasiūlymą pateikusio tiekėjo.*
5. Ne visos sutartys registruojamos sutarčių registracijos žurnale. 2010 metais įregistruotos 2 sutartys, nors vėliau bibliotekos vedėja pateikė 2 neregistruotas vadovėlių pirkimo sutartis. *Manome yra rizika, kad auditoriams gali būti pateiktos ne visos sutartys.*
6. Bankiniai piniginiai pavedimai atliekami sąskaitų-faktūrų pagrindu, be sutarčių. 2010 m. kuro įsigyta už 6562,13 Lt, bankiniais pavedimais sumokėta 5248,10 Lt. skirtumas - 1314,03 Lt. Labūnavos pagrindinės mokyklos 2010 m. metinės ataskaitose, aiškinamajame rašte taip pat nurodytas kreditinis įsiskolinimas -1314,03 Lt.

Pastebėjimas: *Įvertiname, kad 2011 m. pirkimai organizuojami vadovaujantis patvirtintomis supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis, sutartys registruojamos sutarčių registracijos žurnale.*

3. Dėl darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmoku asignavimų naudojimo

Labūnavos pagrindinės mokyklos 2010 metais darbo užmokesčiui buvo patvirtintas asignavimų planas - 798,4 tūkst.Lt, patirta kasinių išlaidų – 798,4 tūkst.Lt. Socialinio draudimo įmokoms patvirtinta – 258,5 tūkst.Lt, patirta kasinių išlaidų – 258,5 tūkst.Lt.

Atlikus savarankiškas audito procedūras, nustatyta:

1. Labūnavos pagrindinėje mokykloje rengiant įsakymus personalo ir kitais klausimais nesivadovaujama Lietuvos Archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės

- generalinio direktoriaus 2001-03-30 įsakymo Nr.19 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ 48, 49, 50, 71 punktais.
2. *Darbuotojams, suteikiamos nemokamos atostogos, pagal nemotyvuotus jų prašymus, nenurodant darbo kodekso straipsnio, nesivadovaujama Darbo kodekso 184 straipsniu dėl nemokamų atostogų.*
 3. *Mokykloje informacinių technologijų operatorius ir meninio ugdymo pedagogas dirba nepagrindinėje darbovietėje, tačiau nėra suderintas darbo laikas su pagrindine darbovieta, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 1043 “ Dėl atskirų darbo sutarčių ypatumų patvirtinimo”.*
 4. *Įstaigos darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo 2010-12-31 ataskaitose (forma Nr. B-2), faktinis darbuotojų pareigybių skaičius nurodytas neteisingai. Įstaigoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo laisvas 1 etatas: informacinių technologijų operatoriaus – 0,5 ir naktinio sargo - 0,5 etato.*
 5. *Neteisingai priskaitomas darbo užmokestis naktiniams sargams. Jiems turi būti taikoma suminė darbo laiko apskaita ir darbo užmokestis turi būti skaičiuojamas pagal faktiškai išdirbtas valandas. Mokykloje naktiniams sargams yra apskaičiuojama ir pareigybinė alga, ir atlyginimas už faktiškai išdirbtas valandas. Darbuotojui priskaitomas dvigubas atlyginimas. Nesivadovaujama Lietuvos Respublikos Darbo kodekso 149, 154, 193 str.*
 6. *Vadovaujantis “Darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo tvarka“ patvirtinta mokyklos direktoriaus 2005 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V1-84, „Kėdainių rajono Labūnavos pagrindinės mokyklos apskaitos politiką“ patvirtinta mokyklos direktoriaus 2009 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V1-115 patvirtinti terminai (darbo užmokestis 3-5 d., avansas 16-18 d.), nustatytos darbo užmokesčio (avanso) sumos (avanso suma negali viršyti pusės per visą mėnesį išmokamos sumos), išmokėjimų žiniaraščių registracijos tvarka. *Vyriausioji buhalterė Valerija Stasiulevičienė sau mokėjo avansą nepaisydama nustatytų terminų (per mėnesį 2-4 kartus), neatsižvelgdama į nustatytas sumas (avansas 1000,00-1400,00 Lt, o atlyginimas -572,89 -178,89 Lt). Mokant tokius didelius avansus, per 2010 metus susidarė 200,00 Lt permoką. Ši klaida buvo nustatyta, atlikus išsamią darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo analizę.**
 7. *Labūnavos pagrindinėje mokykloje darbo užmokesčio ir avanso žiniaraščiai nenumeruojami, neregistruojami registracijos žurnale, nėra direktoriaus ir vyriausiojo buhalterio parašų.*

Pastebėjimas: *Labūnavos pagrindinės mokyklos vyr. buhalterė neatlieka jos pareigybėje nurodytų 2.3 p. ir 2.4 p. funkcijų, t.y. neatlieka kontrolės funkcijos ir neužtikrina, kad dokumentai, pagal kuriuos priimamos ir išduodamos piniginės lėšos būtų pasirašytos įstaigos vadovo ir vyr. buhalterio.*

8. Vadovaujantis 24-uju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Su darbo santykiais susijusios išmokos“ turi būti apskaičiuotas atostogų rezervas ir kiti įsipareigojimai darbuotojams. *Labūnavos pagrindinėje mokykloje visų atrankos būdu tikrintų darbuotojų, neteisingai apskaičiuotas nepanaudotų kasmetinių atostogų dienų likutis, todėl yra iškreipiamos sukauptos atostogų rezervo sąnaudos.*
9. Vadovaujantis 2–uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Finansinės būklės ataskaita“, E.II. straipsnyje „Įsipareigojimai“ rodomas sukauptas atostogų rezervas. *Mokyklos 2010-12-31 ataskaitoje yra parodyta 357,20 Lt didesnė suma negu priskaityta pagal sukauptų atostogų sąnaudų žiniaraštį.*
10. Atlikus darbo užmokesčio kasinių išlaidų analizę, pagal pirminius banko dokumentus, nustatyta, kad Labūnavos pagrindinės mokyklos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010-12-31 ataskaitoje duomenys parodyti neteisingai: *darbo užmokesčio išlaidos parodytos 11,2 tūkst. Lt mažesnės, o darbdavių socialinės paramos išlaidos 3,2 tūkst. Lt didesnės.* Kitų straipsnių tikslumo ir teisingumo nustatyti negalima, nes nevedama kasinių išlaidų apskaita.
11. Pagal sąskaitų planą, patvirtintą mokyklos direktoriaus 2006 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. V1-55, finansavimo sumos turi būti apskaitomos 230 Sąskaitoje „Finansavimas iš biudžeto“. Labūnavos pagrindinėje mokykloje gautos finansavimo sumos apskaitomos neatsižvelgiant į finansavimo programas, naudojamos netinkamos buhalterinės sąskaitos. Finansavimo sumoms pajamuoti turi būti naudojama 230 sąskaita „Finansavimas iš biudžeto“, o mokykloje naudojamos sąskaitos 111 „Kitos lėšos“ ir 110 „Pavedimų lėšos“. *“. Todėl finansavimo sąnaudų apskaitos operacijos yra apskaitomos neteisingai.*

Pastebėjimas: *Negalima pareikšti nuomonės, kad Labūnavos pagrindinės mokyklos pateikti duomenys 2010-12-31 finansinių ataskaitų rinkinyje ir Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010-12-31 ataskaitoje (Formos Nr. 2) yra teisingi, kadangi nevedami suvestiniai apskaitos registrai “Didžioji knyga” , kasinių, faktinių išlaidų kaupiamasis žiniaraštis.*

REKOMENDACIJOS

Rajono savivaldybės merui Rimantui Diliūnui:

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 20str. 11p. nurodyti Labūnavos pagrindinės mokyklos direktorei Kristinai Stanionienei, sudaryti veiksmų programą dėl administravimo kontrolės, kuri užtikrintų veiksmingas priežiūros procedūras dėl viešųjų pirkimų, darbo užmokesčio priskaitymo ir išmokėjimo, buhalterinės apskaitos tvarkymo, įsakymų personalo ir kitais klausimais rengimo bei kitų vidaus kontrolės procedūrų.

Kėdainių rajono Labūnavos pagrindinės mokyklos direktorei Kristinai Stanionienei:

1. Peržiūrėti ir patikslinti Labūnavos pagrindinės mokyklos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės iki 2011-05-13.
2. Pareikalauti iš atsakingų asmenų, organizuojant viešuosius pirkimus vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu bei įstaigos patvirtintomis supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis.
3. Įpareigoti atsakingus darbuotojus:
 - teisingai rodyti faktinį darbuotojų pareigybių skaičių „Įstaigos darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo ataskaitose“ (forma Nr. B-2);
 - per 10 kalendorinių dienų perskaičiuoti naktinių sargų darbo užmokesčių pagal galiojančius teisės aktus;
 - per 10 kalendorinių dienų perskaičiuoti atostogų rezervo fondą 2011 m. kovo 31 d. duomenimis ir teisingai apskaityti I-mojo ketvirčio Finansinės būklės ataskaitoje;
 - suderinti skolas su Valstybine mokesčių inspekcija, Valstybinio socialinio draudimo fondu, kredito įstaigomis ir kitais tiekėjais iki 2011-05-02.
4. Nustatyti terminą buhalterinės apskaitos sutvarkymui pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus (VSAFAS) ir pradėti darbą su buhalterinės apskaitos programa „Biudžetas VS“.
5. Įvertinti vyr. buhalterės Valerijos Stasiulevičienės atitikimą einamoms pareigoms.
6. Nuo ataskaitos gavimo dienos per 5 kalendorines dienas sudaryti rekomendacijų įgyvendinimo planą (su konkrečiais terminais) ir pateikti Savivaldybės kontrolieriui.

Savivaldybės kontrolierė

Zita Valiauskienė